BR.P.0012.3.12.2016

PROTOKÓŁ NR 12/2016

posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa Obywateli, Ładu i Porządku Publicznego odbytego 23 lutego 2016 roku w sali posiedzeń komisji Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu przy ul. Mątewskiej 17. Obradom przewodniczył Jacek Olech, przewodniczący Komisji.

Zaproszeni goście:

1. Łukasz Wojdyła Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych,
2. Rafał Wesołek Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej.

Posiedzenie Komisji rozpoczęło się o godzinie 13.00, zakończyło o godzinie 13.40. W posiedzeniu uczestniczyły osoby podpisane na liście obecności, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Porządek obrad:

1. Otwarcie posiedzenia oraz stwierdzenie quorum.
2. Przyjęcie protokołu ostatniego posiedzenia.
3. Zaopiniowanie projektu uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2016-2020".
4. Informacja o zagrożeniach wynikających z przewozu i składowania materiałów niebezpiecznych na terenie Powiatu Inowrocławskiego.
5. Wolne głosy i wnioski, sprawy bieżące.

Ad.1

Przewodniczący Komisji Jacek Olech dokonał otwarcia posiedzenia. Powitał członków Komisji oraz zaproszonych gości. Na podstawie listy obecności stwierdził prawomocność obrad.

Prowadzący obrady przedstawił porządek obrad i zapytał, czy ktoś z członków Komisji chciałby wnieść jakieś uwagi. Członkowie nie zgłosili żadnych uwag, propozycji i zmian do porządku obrad i przyjęli go jednogłośnie.

Ad.2

Prowadzący obrady poinformował, że protokół ostatniego posiedzenia został sporządzony i znajduje się w Biurze Rady. Nikt nie zgłosił żadnych uwag do jego treści. Zaproponował przyjęcie protokołu przez członków Komisji.

Protokół przyjęto - w części dotyczącej oświaty – wspólne posiedzenie z Komisją Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa - jednogłośnie.
Dalsza część protokołu – przyjęta jednogłośnie.

Ad.3
Projekt uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2016-2020" przedstawił Łukasz Wojdyła Pełnomocnik ds. Ochrony Informacji Niejawnych, (załącznik nr 2 do niniejszego protokołu). Uzasadnił potrzebę podjęcia uchwały i wniósł o jej pozytywne zaopiniowanie.

Posiedzenie Komisji opuścił Longin Marciniak.

W związku z tym, że nie było głosów w dyskusji przewodniczący Komisji poddał pod głosowanie przedłożony projekt uchwały, który zaopiniowano jednogłośnie pozytywnie (obecnych 4 członków).

Ad.4
Informację o zagrożeniach wynikających z przewozu i składowania materiałów niebezpiecznych na terenie Powiatu Inowrocławskiego przedstawił Rafał Wesołek Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej (załącznik nr 3 do protokołu).

Prowadzący obrady zapytał, czy w ubiegłym roku i do stycznia - lutego 2016 roku były jakieś poważniejsze awarie?

Rafał Wesołek Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej odpowiedział, że nie było takich awarii, poza wyciekami na skutek rozszczelnienia zbiorników i płynów eksploatacyjnych z pojazdów głównie ciężarowych, które powodują spore zagrożenie. Podziękował Radzie Powiatu i członkom Komisji za zapewnienie odpowiednich środków na zakup sorbetów i neutralizatorów, które pozwalają skutecznie zwalczyć te zagrożenia.

Informacja przyjęta.

Ad.5
W sprawach bieżących nie poruszono żadnych tematów.

Po wyczerpaniu porządku obrad posiedzenie zakończono.

Przewodniczący
Komisji Bezpieczeństwa Obywateli, Ładu
i Porządku Publicznego

Jacek Olech

Protokołowała
Anna Tyburek

zał. 1

Lista obecności członków
Komisji Bezpieczeństwa Obywateli,
Ładu i Porządku Publicznego
na posiedzeniu w dniu .23 lutego 2016 r.....

l.p.	Nazwisko i imię	Podpis
1.	**Olech Jacek - przewodniczący**	
2.	**Markowski Mariusz– z-ca przewodniczącego**	
3.	**Marciniak Longin**	
4.	**Strachanowski Piotr**	
5.	**Szubarga Marek**	

Zaproszeni goście:

1. Łukasz Wojołyta ..... Nieobecny tutaj .....
Pełnomocnik ds Ochrony Informacji Niejawnych
2. ....
3. Rafał Wesołek ....
Komendant Powiatowy PSP
4. ....

22 l. 2

UCHWAŁA Nr ..../..../2016
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia ..... 2016 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2016-2020".

Na podstawie art. 12 pkt 9b oraz 38a ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, z późn. zm.[1]) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć „Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2016-2020", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Powiatu Inowrocławskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego

Ryszard Jagodziński

[1] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy ogłoszone zostały w Dz. U. z 2015 r. poz. 1045 i poz. 1890.

05.01.16

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY Nr ..../..../2016
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia ..... 2016 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2016-2020".

Podjęcie przedmiotowej uchwały uzasadniając następując okoliczności faktyczne.

Zgodnie z wymogami ustawowymi Komisja Bezpieczeństwa i Porządku przygotowała projekt „Powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego 2016-2020".

Podstawę prawną podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 12 pkt 9b oraz art. 38a ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, z późn. zm.).

Przepisy te stanowią, iż do wyłącznej właściwości rady powiatu należy uchwalanie powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego, którego projekt przygotowuje komisja bezpieczeństwa i porządku.

W związku z powyższym wywołanie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

STAROSTA

Załącznik do uchwały nr .../.../2016
Rady Powiatu Inowrocławskiego
z dnia ..... 2016 r.

Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2016-2020

INOWROCŁAW 2016

1. Założenia ogólne

„Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2016-2020" jest opracowaniem mającym na celu poprawę bezpieczeństwa na terenie powiatu inowrocławskiego, adresowanym do wszystkich środowisk zainteresowanych ograniczeniem przestępczości, patologii i wszelkich innych zagrożeń.

Poczucie bezpieczeństwa jest jedną z najważniejszych potrzeb człowieka. Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego należy do podstawowych zadań samorządu terytorialnego, gdyż właśnie poczucie bezpieczeństwa lub jego brak ma wpływ na jakość życia i rozwój społeczeństwa.

W działalności samorządu terytorialnego poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego odgrywa istotną rolę przy wsparciu wielu służb i instytucji, a także samych obywateli, dlatego też koniecznym jest stworzenie właściwie funkcjonującego narzędzia zarządzania bezpieczeństwem lokalnym.

Skoordynowane działania poszczególnych służb i instytucji działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i jakości życia człowieka mogą w wymierny sposób zapewnić bezpieczeństwo mieszkańcom powiatu inowrocławskiego.

Program jako rodzaj programu prewencyjnego zakłada współdziałanie organów państwowych, samorządowych, organizacji społecznych i młodzieżowych, społeczności lokalnej, służb, inspekcji i straży odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne.

Należy zdać sobie sprawę z trudnościami jakie będzie można napotkać realizując Program związane z dotarciem do świadomości mieszkańców powiatu inowrocławskiego. Jednakże przy systematycznej pracy, pełnym zaangażowaniu oraz wykorzystaniu różnych form propagujących bezpieczeństwo będzie możliwe dotarcie do szerokiej liczby odbiorców. Atrakcyjna i efektowna forma pozwoli na zakorzenienie właściwych praktyk wśród zainteresowanych, nie tylko dzieci i młodzieży ale także dorosłych.

2. Zagrożenia

Zagrożenia w powiecie inowrocławskim:

a) przestępstwa i wykroczenia,
b) przestępstwa związane z dystrybucją narkotyków, zjawiska demoralizacji oraz przestępczości nieletnich,
c) zagrożenie alkoholizmem oraz narkomanią wśród dzieci i młodzieży,
d) zagrożenia w ruchu drogowym.

3. Cele

Nadrzędnym celem jest doprowadzenie do zintegrowania oraz zsynchronizowania działań wszystkich podmiotów zaangażowanych w poprawę stanu bezpieczeństwa w powiecie inowrocławskim oraz podniesienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.

Istotną częścią Programu jest aktywizacja społeczności lokalnych do działań w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa zmierzających do likwidacji lub ograniczania negatywnych zjawisk.

Skoordynowanie przedsięwzięć w znacznym stopniu zapewni społeczeństwu spokojny rozwój bez obaw przed postępującymi zagrożeniami dla życia, zdrowia oraz mienia co może prowadzić do pozytywnych zmian społecznych.

Warunkiem osiągnięcia zamierzonych celów jest zaakceptowanie i zrozumienie problemu przez wszystkich zainteresowanych, z jednoczesnym poszanowaniem obowiązków i zadań statutowych podmiotów wspierających Program.

Cele główne:

a) stałe ograniczanie przestępczości,
b) minimalizacja liczby zagrożeń,
c) podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń,
d) zwiększanie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców,
e) rozpowszechnianie wiedzy na temat dobrych praktyk w życiu codziennym,
f) budowa wizerunku i wzrostu zaufania do służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.

Cele szczegółowe:

a) wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu inowrocławskiego w miejscach publicznych oraz w miejscu zamieszkania,
b) ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń,
c) poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
d) przeciwdziałanie przestępczości, demoralizacji, patologiom, uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży,
e) poprawa bezpieczeństwa pożarowego,
f) upowszechnianie wiedzy z zakresu udzielania pomocy przedmedycznej,
g) ujednolicenie systemu ratownictwa.

4. Podmioty zaangażowane

Podmioty wiodące:

a) Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu,

b) Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu (KPP Inowrocław),

c) Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Inowrocławiu (KP PSP Inowrocław),

Podmioty współdziałające, które będą zaproszone do podjęcia współpracy:

a) Państwowa Stacja-Sanitarno Epidemiologiczna w Inowrocławiu (PSSE Inowrocław),

b) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu (PCPR Inowrocław),

c) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu (PPP Inowrocław),

d) Szpital Wielospecjalistyczny im. dr. Ludwika Błażka w Inowrocławiu,

e) jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego,

f) zarządcy dróg (powiatowe, wojewódzkiego, krajowe),

g) Nadgoplańskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Kruszwicy (NWOPR Kruszwica),

h) Nadleśnictwo Gniewkowo – Straż Leśna,

i) szkoły oraz placówki oświatowe.

Podejmowana współpraca nie będzie ograniczona. Podjęcie współdziałania będzie otwarte i skierowane na wszelkie podmioty mające na uwadze poprawę bezpieczeństwa, a szczególnie służby mundurowe (np. wojsko, straż miejska, inspekcje transportu drogowego, izba celna), organizacje społeczne, fundacje, stowarzyszenia oraz organizacje pozarządowe, społeczność lokalną (m. in. wspólnoty mieszkaniowe, kluby osiedlowe) oraz inne zainteresowane współpracą.

Uczestnictwo większości wskazanych powyżej podmiotów w realizacji Programu w dużej części będzie polegało na dobrowolnej współpracy, traktując uzyskanie poprawy bezpieczeństwa lokalnego jako cel nadrzędny swojego działania przy ich aktywnym udziale.

5. Sposób realizacji

Zadanie zwalczania nieprawidłowości, patologii, przestępczości w życiu gospodarczym i społecznym, rozpowszechnianie wiedzy profilaktycznej, bezpieczeństwa pożarowego i bezpieczeństwa publicznego będzie realizowane poprzez organizację spotkań, pogadanek, debat, pokazów, szkoleń i konkursów. Szeroka kampania informacyjna będzie miała na celu ujawnienie zagrożeń oraz jego skalę, określenie grupy narażonej w największym stopniu i na

końcu wskazanie możliwej pomocy ofiarom oraz powstrzymanie procesu negatywnych zdarzeń. Praktyczne działania będą miały za zadanie przybliżenia się do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Aktywność biorących udział w programie polegać będzie na:

a) wypracowaniu partnerskich zasad współdziałania jednostek samorządu terytorialnego ze służbami,
b) wspieraniu finansowym i organizacyjnym działań służb z bezpośrednim angażowaniem się w działania prewencyjne,
c) organizowaniu działań służących poprawie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu inowrocławskiego, w miarę możliwości posiadanych środków finansowych,
d) podejmowaniu działań w kierunku poprawy bezpieczeństwa szkół, przedszkoli i placówek oświatowych oraz wychowawczych,
e) prowadzeniu działań adresowanych do dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych i ze strefy podwyższonego ryzyka w ramach przeciwdziałaniu przestępczości nieletnich,
f) wypełnieniu czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, tworzeniu miejsc rekreacyjnych, umożliwiających indywidualny lub zorganizowany wypoczynek rodzin,
g) podejmowaniu działań zapobiegających przemocy w rodzinie oraz zjawiskom patologii społecznej.

6. Finansowanie

Finansowanie Programu realizowane jest z dostępnych środków Powiatu Inowrocławskiego, a Rada Powiatu Inowrocławskiego swoimi uchwałami będzie określać wysokość tych środków finansowych w poszczególnych latach. Ponadto podejmowane działania w ramach możliwości będą wspierane z budżetów partnerów oraz funduszy organizacji pozarządowych biorących aktywny udział w realizacji przedsięwzięć oraz innych funduszy celowych przeznaczonych na działalność profilaktyczną.

7. Monitorowanie i ocena

Nadzór nad realizacją niniejszego Programu oraz koordynację podejmowanych przedsięwzięć sprawują Komisja Bezpieczeństwa i Porządku oraz Starosta Inowrocławski.

Mając na uwadze dynamiczny rozwój społeczeństwa w razie konieczności Program będzie aktualizowany stosownie do zmieniającej się sytuacji, potrzeb i potencjalnych zagrożeń.

Ocena zrealizowanych przedsięwzięć przedstawiona będzie corocznie Radzie Powiatu Inowrocławskiego w sprawozdaniu z działalności Komisji Bezpieczeństwa i Porządku.

8. Powiatowy program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego 2016-2020

Lp.	Zamierzony cel	Zadanie	Przykładowy sposób realizacji	Instytucje realizujące
1.	**Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu inowrocławskiego w miejscach publicznych oraz w miejscu zamieszkania**	Analiza zagrożeń i potrzeb społeczności lokalnych pod względem bezpieczeństwa	1. Analiza i bieżące monitorowanie zagrożeń przestępstwami i wykroczeniami z uwzględnieniem stopnia uciążliwości dla mieszkańców powiatu inowrocławskiego. 2. Regularne spotkania (narady, debaty, konferencje) Policji z społecznością lokalną, komisjami bezpieczeństwa oraz samorządami. 3. Pozyskiwanie informacji o konkretnych zagrożeniach za pomocą różnych kanałów (np. spotkania, ankiety). 4. Typowanie miejsc najbardziej narażonych – stworzenie tzw. „mapy zagrożeń".	**KPP Inowrocław** (samorządy terytorialne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, sołectwa, media lokalne)
		Analiza stanu etatowego służby prewencyjnej w Policji	1. Inicjowanie możliwości finansowania dodatkowych etatów policyjnych oraz zakupu środków technicznych. 2. Współpraca z podmiotami poza policyjnymi. 3. Wzrost działań prewencyjnych w rejonach najbardziej narażonych na działania przestępcze (patrole policyjne).	**KPP Inowrocław** (samorządy terytorialne, Straż Miejska, Straż Leśna, Straż Rybacka, Żandarmeria Wojskowa, Inspekcja Transportu Drogowego)
		Dzielnicowy – policjant pierwszego kontaktu	1. Współpraca dzielnicowych z wspólnotami lokalnymi. 2. Aktywny udział w zebraniach zarządów osiedli, rad sołeckich, społeczności lokalnych. 3. Kontakt z mieszkańcami.	**KPP Inowrocław** (spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, sołectwa)
		Poprawa stanu ochrony przeciwpożarowej	1. Kontrole pod względem zabezpieczenia przeciwpożarowego. 2. Akcje informacyjne nt. „Nie dla czadu", „Nie wypalaj traw", nie blokowania oraz właściwego oznakowania dróg pożarowych, właściwego postępowania w lesie w okresie letnim.	**KP PSP Inowrocław** (samorządy lokalne, szkoły i placówki oświatowe, media lokalne, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, nadleśnictwa)

Lp.	Zamierzony cel	Zadanie	Przykładowy sposób realizacji	Instytucje realizujące
cd. 1	**cd. Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców powiatu inowrocławskiego w miejscach publicznych oraz w miejscu zamieszkania**	Edukacja dla poprawy bezpieczeństwa	1. Badanie oraz definiowanie zagrożeń. 2. Inicjowanie oraz realizacja przedsięwzięć prewencyjnych (np. konkursy, gry, zawody, znakowanie rowerów). 3. Kampania informacyjna nt. zagrożeń oraz sposobów ich unikania (np. informatory, broszury, artykuły, ulotki). 4. Zachęcanie do zgłaszania służbom i instytucjom zjawisk o charakterze przestępczym, patologicznym oraz zagrażającym bezpieczeństwu społeczności lokalnych. 5. Propagowanie idei samopomocy, przeciwdziałaniu oraz współpracy społeczeństwa wobec aktów wandalizmu oraz przemocy oraz podnoszenie świadomości prawnej.	**KPP Inowrocław** **KP PSP Inowrocław** (samorządy lokalne, szkoły i placówki oświatowe, media lokalne, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia)
		Kontrola lokali gastronomicznych oraz punktów sprzedaży alkoholu oraz środków psychoaktywnych (tzw. dopalacze)	1. Współdziałanie samorządów oraz służb – kontrole doraźne w zależności od potrzeb.	**KPP Inowrocław** **PSSE Inowrocław** (samorządy terytorialne)
		Nadzór nad bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w szkole oraz w okresie ferii i wakacji	1. Kontrola środków transportu. oraz miejsc zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży. 2. Akcje „Bezpieczne Wakacje", „Bezpieczne Ferie", „Bezpieczna Szkoła", „Bezpieczna Droga". 3. Kształtowanie świadomości w zakresie niebezpieczeństw związanych z drogą do szkoły i do domu.	**KPP Inowrocław** **KP PSP Inowrocław** **PSSE Inowrocław** (samorządy lokalne, szkoły i placówki oświatowe, media lokalne, Straż Miejska, Straż Leśna,Żandarmeria Wojskowa, Inspekcja Transportu Drogowego)
		Wsparcie dla ofiar	1. Rozpoznanie w środowisku narażonym na problem przemocy. 2. Akcja informacyjna nt. zagrożeń oraz punktów udzielających wsparcia. 3. Pomoc prawna, psychologiczna – zajęcia profilaktyczno-terapeutyczne. 4. Tworzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	**KPP Inowrocław** **PCPR Inowrocław** **PPP Inowrocław** (samorządy lokalne, szkoły i placówki oświatowe, media lokalne)

Lp.	Zamierzony cel	Zadanie	Przykładowy sposób realizacji	Instytucje realizujące
2.	**Ograniczenie liczby przestępstw i wykroczeń**	Poprawa skuteczności zwalczania przestępstw	1. Patrole prewencyjne na terenie powiatu inowrocławskiego, a w szczególności miejsc najbardziej narażonych na zdarzenia przestępcze. 2. Współpraca z podmiotami poza policyjnymi. 3. Wypracowanie skutecznych metod działania w trakcie imprez masowych. 4. Utrzymanie represyjności wobec sprawców czynów chuligańskich i wandalizmu. 5. Zwiększenie działań w okresach przewidywanych wzrostów przestępczości (np. wakacje, ferie, okres świąteczny). 6. Maksymalna intensyfikacja działań na miejscu zdarzenia.	**KPP Inowrocław** (samorządy lokalne, szkoły i placówki oświatowe, media lokalne, Straż Miejska, Straż Leśna, Straż Rybacka, Żandarmeria Wojskowa, Inspekcja Transportu Drogowego)
		Budowa wsparcia społecznego dla działań Policji	1. Kampania informacyjna „Nie bądź obojętny" skierowana do mieszkańców powiatu inowrocławskiego. 2. Podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie zasad bezpieczeństwa oraz popierania inicjatyw służb. 3. Aktywizowanie społeczeństwa do informowania o aktach wandalizmu, o nagannych zachowaniach oraz kradzieży „kieszonkowych".	**KPP Inowrocław** (samorządy lokalne, media lokalne)
3.	**Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym**	Eliminowanie kierowców nietrzeźwych lub znajdujących się pod wpływem środków odurzających oraz piratów drogowych	1. Wzmożone kontrole w ruchu drogowym. 2. Akcje prewencyjne np. „Trzeźwy poranek", „Prędkość". 3. Wspólne patrole policji oraz służb uprawnionych do kontroli w ruchu drogowym. 4. Kampania informacyjna uświadamiająca społeczeństwo o zagrożeniach związanych z naruszaniem przepisów ruchu drogowego.	**KPP Inowrocław** (Żandarmeria Wojskowa, Inspekcja Transportu Drogowego, samorządy lokalne)

Lp.	Zamierzony cel	Zadanie	Przykładowy sposób realizacji	Instytucje realizujące
cd. 3.	**cd. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym**	Poprawa stanu nawierzchni dróg	1. Weryfikacja stanu dróg oraz oznakowania. 2. Wymiana informacji – współdziałanie. 3. Uwzględnienie budowy ścieżek rowerowych podczas projektowania sieci komunikacyjnej dróg.	**KPP Inowrocław** **Zarząd Dróg Powiatowych w Inowrocławiu** (samorządy lokalne, zarządcy dróg)
		Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	1. Uświadamianie o zagrożeniach i zasad ich unikania, o respektowaniu prawa i szanowaniu innych uczestników ruchu drogowego (np. konkursy, turnieje, pokazy, debaty, pogadanki, informatory) 2. Kampania informacyjna promująca „dobre praktyki" w ruchu drogowym. 3. Wyposażenie w elementy odblaskowe. 4. Edukacja poprzez zabawę (np. konkursy, festyny, pogadanki). 5. Egzekwowanie korzystania z pasów bezpieczeństwa oraz przestrzegania zasad przewożenia dzieci. 6. Wytypowanie miejsc niebezpiecznych i prowadzenie zwiększonego monitoringu.	**KPP Inowrocław** (samorządy lokalne, szkoły i placówki oświatowe, media lokalne)
		Kontrole przestrzegania przepisów dotyczących przewozu drogowego osób i rzeczy	1. Sprawdzanie stanu technicznego autobusów oraz pojazdów przewożących dzieci i młodzież. 2. Kontrole pojazdów transportu drogowego. 3. Kontrole ruchu pieszego na terenie najbardziej zagrożonym wypadkami.	**KPP Inowrocław** (Żandarmeria Wojskowa, Inspekcja Transportu Drogowego, samorządy lokalne)

Lp.	Zamierzony cel	Zadanie	Przykładowy sposób realizacji	Instytucje realizujące
4.	**Przeciwdziałanie przestępczości, demoralizacji, patologiom oraz uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży**	Podniesienie wiedzy oraz świadomości dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń	1. Organizowanie pogadanek na zajęciach szkolnych. 2. Propagowanie zdrowego trybu życia. 3. Prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz terapeutycznych. 4. Organizacja młodzieży czasu wolnego od zajęć: np. „Bezpieczne wakacje", „Bezpieczne ferie", „Bezpieczna szkoła". 5. Uświadamianie zagrożeń oraz porady bezpiecznej formy spędzania czasu wolnego. 6. Akcje informacyjne uświadamiające o szkodliwości alkoholu, środków odurzających oraz innych używek.	**KPP Inowrocław** (samorządy lokalne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, szkoły i placówki oświatowe, ośrodki pomocy społecznej, media lokalne)
		Edukacja oraz pomoc osobom i rodzinom zagrożonym	1. Szkolenie nauczycieli oraz rodziców w zakresie rozpoznania uzależnień u dzieci i młodzieży. 2. Prowadzenie rozpoznania oraz identyfikacja osób zagrożonych patologiami oraz nałogami. 3. Zapewnienie pomocy specjalistycznej – spotkania terapeutyczne, warsztaty, indywidualna pomoc specjalistyczna. 4. Kampania informacyjna o punktach udzielających wsparcia i pomocy. 5. Organizacja profilaktycznych imprez kulturalno-sportowych. 6. Kontrole punktów sprzedaży oraz egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu, środków odurzających oraz innych używek.	**KPP Inowrocław** (samorządy lokalne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, szkoły i placówki oświatowe, media lokalne)

Lp.	Zamierzony cel	Zadanie	Przykładowy sposób realizacji	Instytucje realizujące
5.	**Poprawa bezpieczeństwa pożarowego**	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji zagrożenia	1. Propagowanie ochrony przeciwpożarowej wśród społeczeństwa, a w szczególności wśród dzieci i młodzieży. 2. Organizacja konkursów oraz pokazów na temat bezpieczeństwa pożarowego. 3. Udział w pogadankach, debatach oraz festynach. 4. Prowadzenie działań kontrolno-rozpoznawczych. 5. Budowa sali edukacyjnej „Ognik".	**KP PSP Inowrocław** (KG PSP, KW PSP, samorządy lokalne, szkoły i placówki oświatowe, media lokalne, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, nadleśnictwa)
		Utrzymanie na wysokim poziomie wyposażenia jednostek ratowniczo-gaśniczych w sprzęt oraz środki	1. Doposażenie w sprzęt specjalistyczny - ratowniczy.	**KP PSP Inowrocław** (samorządy lokalne, KG PSP, KW PSP, NFOŚiGW)
6.	**Upowszechnianie wiedzy z zakresu udzielania pomocy przedmedycznej**	Organizacja szkoleń w zakresie udzielania pomocy przedmedycznej.	1. Turniej wiedzy o ratownictwie oraz pomocy przedmedycznej. 2. Pogadanki oraz pokazy. 3. Kampania informacyjna.	**Samorządy lokalne** (szkoły i placówki oświatowe, media lokalne, KP PSP Inowrocław, Pogotowie ratunkowe, WOPR,)

Lp.	Zamierzony cel	Zadanie	Przykładowy sposób realizacji	Instytucje realizujące
7.	**Ujednolicenie systemu ratownictwa**	Stałe udoskonalanie współpracy oraz koordynacji służb, inspekcji, straży oraz innych podmiotów uczestniczących w działaniach ratowniczych	1. Treningi oraz ćwiczenia (np. praktyczne, aplikacyjne) doskonalące współpracę służb, inspekcji oraz straży. 2. Koordynacja działań w przypadku wystąpienia zagrożenia.	**KPP Inowrocław, KP PSP Inowrocław, Pogotowie Ratunkowe, samorządy lokalne,** (inne służby, inspekcje, straże wg potrzeb)
		Analizowanie możliwości występowania zagrożeń i powstawania nowych	1. Stały monitoring zdefiniowanych zagrożeń. 2. Definiowanie nowych zagrożeń.	**KPP Inowrocław, KP PSP Inowrocław, Pogotowie Ratunkowe, samorządy lokalne,** (inne służby, inspekcje, straże wg potrzeb)

Przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Porządku
Starosta Inowrocławski

Tadeusz Majewski

Wykonał: Łukasz Wojdyła
Inowrocław, 27 stycznia 2016 r.

ZAGROŻENIA WYNIKAJĄCE Z PRZEWOZÓW I SKŁADOWANIA MATERIAŁÓW NIEBEZPIECZNYCH NA TERENIE POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO

Inowrocław 2016

JS/2016

Zagrożenia mają różną specyfikę, skalę oraz siłę oddziaływania na środowisko, w którym egzystuje dany podmiot. Niejednokrotnie zagrożenie wyzwala w podmiocie strach czy niepokój, ale często powoduje chęć przeciwdziałania. Zagrożenie może powstawać z przyczyn naturalnych czyli oddziaływania sił przyrody (wielkie powodzie, huragany, wybuchy wulkanów), a także z przyczyn antropogenicznych spowodowanych oddziaływaniem świadomym lub nieświadomym człowieka. Cechą charakterystyczną dla zagrożeń antropogenicznych, to *niepewność zdarzeń powodujących szkody, wielość przyczyn sprawczych, różnorodność skutków bezpośredniego zagrożenia populacji i środowiska, indywidualny przebieg oraz nakładanie się skutków zdarzeń w czasie i przestrzeni na elementy składowe otoczenia*[1]. Źródła tego typ zagrożeń generowane są przez przemysł i transport (awarie i katastrofy budowlane, wypadki komunikacyjne) i niejednokrotnie połączone z emisją szkodliwych substancji do atmosfery, a także zanieczyszczanie otoczenia odpadami toksycznymi i radioaktywnymi, nieracjonalna gospodarka surowcami i odpadami, nieprzestrzeganie reżymów technologicznych. Nierzadko przyczyną powstania zagrożeń o podłożu antropogenicznym jest zaniedbanie i niewiedza człowieka. Do najczęściej objawiających się zagrożeń o takim charakterze w naszym kraju należą zagrożenia chemiczno-ekologiczne spowodowane wyciekami toksycznych środków przemysłowych, wypadki komunikacyjne oraz katastrofy budowlane.

Zdecydowanie największym zagrożeniem są katastrofy przemysłowe, które należą do kategorii wypadków nadzwyczajnych, wyrządzających dotkliwe straty sanitarne, ekologiczne oraz szkody materialne. W wyniku ich powstania uwalniane są duże ilości substancji toksycznych, mogących objąć swoim szkodliwym działaniem znaczne obszary.

Toksycznymi środkami przemysłowymi (TSP) są wszelkie związki chemiczne (organiczne i nieorganiczne), materiały łatwopalne i wybuchowe, substancje biologicznie czynne, preparaty promieniotwórcze oraz wszelkie odpady, materiały i związki, które w wyniku termicznego rozkładu lub reakcji z materią otoczenia mogą dawać substancje zatruwające bezpośrednio lub pośrednio środowisko człowieka. W każdym przypadku rozprzestrzenianie się TSP prowadzi do skażenia naziemnych, powietrznych lub wodnych obszarów, stwarza zagrożenie dla życia organizmów żywych oraz wprowadza gwałtowne zmiany w naturalne procesy natury. Większość występujących zagrożeń ma charakter lokalny, chociaż i w naszym kraju kilkanaście z nich miało szerszy zasięg, tym jeden

[1] S. Śladkowski, *Bezpieczeństwo ekologiczne Rzeczypospolitej Polskiej*., Warszawa 2004, s. 28.

ogólnokrajowy (awaria w Czarnobylu w 1986r). Najbardziej groźne - bo najczęściej występujące - są katastrofy związane z uwolnieniem się znacznych ilości związków chemicznych, których ilość i asortyment rośnie proporcjonalnie do rozwoju przemysłu. Z 450 wyselekcjonowanych substancji chemicznych ok. 170 zostało uznanych za powodujące toksyczne skażenie przemysłowe. Nie mniejsze zagrożenie (choć znacznie rzadziej występujące i mniej odczuwalne bezpośrednio przez zmysły człowieka) stanowią substancje promieniotwórcze, których zarówno okres działania, jak i obszar rozprzestrzeniania jest znacznie większy niż innych toksycznych środków przemysłowych. Największe niebezpieczeństwo dla życia ludzkiego stanowią substancje chemiczne w postaci ciekłej (np. kwas azotowy, siarkowy, cyjanowodorowy, chlorocyjan, fosgen) oraz stężone ługi ze względu na żrące i trujące działanie samego płynu, jak i jego par. Zagrożenie o znacznym zasięgu (ze względu na charakterystyczne właściwości i działanie) stwarzają również: amoniak, chlor, cyjanowodór, dwusiarczek węgla, fluorowodór, siarkowodór i tlenek etylenu oraz wiele innych. Obłok pary lub gazu powstający w momencie uszkodzenia zbiornika czy pojemnika ze środkiem chemicznym przemieszcza się zgodnie z kierunkiem wiatru, stwarzając zagrożenie dla obszarów położonych nawet w znacznych odległościach od miejsca awarii. Zasięg rozprzestrzeniania się substancji toksycznych i stopień ich stężenia w powietrzu w znacznym stopniu zależy od ich ilości, stopnia toksyczności oraz prędkości wiatru, pionowej stabilności atmosfery, temperatury otoczenia i rzeźby terenu. W większych i mniejszych zakładach przemysłowych (głównie chemicznych) gromadzone są duże ilości ciekłych, stałych i gazowych produktów toksycznych oraz materiałów łatwopalnych i wybuchowych.

Do najczęstszych przyczyn awarii należą:

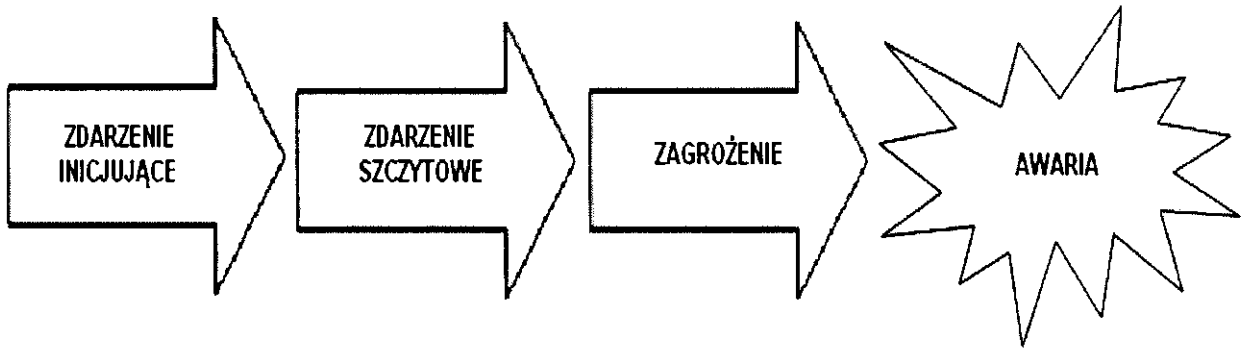
- niewłaściwy projekt pod względem określenia ciśnienia wewnętrznego, sił zewnętrznych, środowiska korozyjnego i temperatury,
- awaria mechaniczna zbiorników i układów rurociągowych spowodowana korozją lub oddziaływaniem zewnętrznym,
- awarie elementów składowych takich jak: pompy, sprężarki, dmuchawy, mieszadła,
- awarie systemów kontroli (czujników ciśnienia i temperatury, wskaźników poziomu, przepływomierzy, jednostek sterujących i elektronicznych układów sterowania procesem technologicznym),
- awarie systemów bezpieczeństwa: zaworów bezpieczeństwa, przepon bezpieczeństwa, systemów dekompresji, systemów neutralizacji, wież awaryjnego spalania gazów,

- awarie różnego rodzaju połączeń rozłącznych i nierozłącznych (kołnierzowych, gwintowych, spawanych, klejonych).

Jakiekolwiek uszkodzenie linii technologicznej czy magazynowanych zbiorników stanowi bezpośrednie zagrożenie dla załóg tych zakładów, a także dla okolicznych mieszkańców oraz środowiska.

Warunki i mechanizm powstawania awarii i katastrof chemicznych jest bardzo złożony i wymaga indywidualnej oceny w stosunku do każdego procesu czy instalacji produkcyjnej. Można jednak sformułować pewien ogólny ciąg zdarzeń opisujący powstawanie awarii lub katastrofy chemicznej składający się z następujących elementów :

- ✓ zdarzenie inicjujące, na które składają się trzy grupy przyczyn:
  - błąd i niedopatrzenie w zarządzaniu i organizacji,
  - błędy ludzkie,
  - awarie techniczne.
- ✓ zdarzenie szczytowe spowodowane:
  - wypływem substancji lub energii do otoczenia.

Rys. 1 Mechanizm powstawania awarii

[opracowanie własne]

Reasumując, powstawanie konkretnego zagrożenia zależy od wielu czynników, a przede wszystkim od właściwości, ilości i stanu skupienia materiałów, warunków ich przechowywania lub obróbki, przyczyny i charakteru wydostania się na zewnątrz, warunków zewnętrznych oraz warunków meteorologicznych.

Toksyczne środki przemysłowe (TSP) mogą zostać uwolnione również podczas ich transportu. Transport czyli przemieszczanie ludzi i ładunków, towarzyszył człowiekowi od

zarania dziejów. Obecnie jest to dynamicznie rozwijający się dział gospodarki, który prowadzi do zwiększenia użyteczność dóbr poprzez ich przemieszczanie.

Na podstawie danych o transporcie kolejowym można uznać, że prawie wszystkie szlaki kolejowe są miejscem szczególnie niebezpiecznym. To samo można powiedzieć o trasach drogowych, chociaż transport drogowy wydaje się mniej niebezpieczny ze względu chociażby na mniejszą pojemność cystern samochodowych. Brak wyobraźni przewoźników, podstawowych wiadomości o szkodliwości przewożonego materiału oraz środkach bezpieczeństwa i sposobach postępowania w razie kolizji, przy tym brak dostatecznego wyposażenia w sprzęt i środki ochrony, niewłaściwy załadunek i zły stan techniczny pojazdów oraz cystern, a przede wszystkim większa częstotliwość katastrof drogowych powodują, że rejony znajdujące się w pobliżu tras przewozowych stanowią strefę o dość znacznym stopniu zagrożenia.

Źródłem zagrożeń są także zdarzenia spowodowane wyciekami ropy naftowej i jej produktów z rurociągów paliwowych lub powstałe w wyniku rozszczelnienia zbiorników oraz cystern.

Kwestie dotyczące składowania i transportu materiałów (substancji) niebezpiecznych zostały uregulowane w obowiązujących aktach normatywnych. Należy jednak zauważyć, że członkostwo Polski w Unii Europejskie spowodowało ścisłą podległość względem prawa wspólnotowego zgodnie z *zasadą pierwszeństwa*. Jest to jedna z podstawowych zasad występujących w prawie unijnym mówiąca że:

- prawo unijne ma pierwszeństwo przed prawem krajowym państwa członkowskiego,
- państwa mają obowiązek zapewnić skuteczność prawa unijnego,
- krajom członkowskim nie wolno jest wprowadzać przepisów prawa krajowego, które byłyby sprzeczne z prawem unijnym,
- w razie sprzeczności przepisów prawa unijnego i krajowego, zastosowanie mają przepisy prawa unijnego,

Fundament prawny stanowi obecnie akt wspólnotowy, wprowadzając klarowny system zarządzania zagrożeniami z udziałem substancji niebezpiecznych, to jest dyrektywa SEVESO II, która powstała w wyniku konieczności rozszerzenia zakresu dyrektywy 82/501/EWG, jak również lepszego zarządzania ryzykiem i wypadkami. Dnia 16 grudnia 2003 r. wydano z kolei uzupełnienie dyrektywy SEVESO II w postaci Dyrektywy 2003/105/WE zmieniającej dyrektywę Rady 96/82/WE[2].

[2] http://www.iso.org.pl/seveso-ii (10.02.2016)

Nazwa SEVESO związana jest z włoską miejscowością, gdzie w 1976 roku w zakładzie chemicznym produkującym pestycydy i herbicydy doszło do poważnego wybuchu, na skutek którego do atmosfery dostały się bardzo duże ilości toksycznych i kancerogennych substancji. W konsekwencji wybuchu, oprócz skażenia środowiska, poszkodowanych zostało około 2 tysięcy osób.

Dyrektywa SEVESO II znajduje swoje zastosowanie w odniesieniu do każdego zakładu przemysłowego wytwarzającego substancje niebezpieczne, z wyjątkiem pewnych wyłączeń dotyczących między innymi:

- zakładów, magazynów i instalacji wojskowych;
- zagrożeń stwarzanych przez promieniowanie jonizujące;
- przesyłania substancji niebezpiecznych transportem drogowym, kolejowym, wodnym śródlądowym, morskim i powietrznym oraz czasowego ich magazynowania poza zakładami objętymi niniejszą dyrektywą, włączając załadunek, rozładowywanie oraz transport do i ze środków transportowych w dokach, na nabrzeżach lub stacjach rozrządowych;
- przesyłania substancji niebezpiecznych rurociągami, włączając pompownie, poza zakładami objętymi niniejszą dyrektywą;
- eksploatacji minerałów w kopalniach, odkrywkach lub metodą odwiertową, z wyjątkiem chemicznego i termicznego przerobu minerałów oraz powiązanego z tymi operacjami magazynowania, w których występują substancje niebezpieczne;
- przylądowych (na morzu) poszukiwań oraz wydobycia minerałów, włączając węglowodory;
- składowisk odpadów, z wyjątkiem obiektów składowania odpadów procesowych, łącznie z osadnikami i odstojnikami, zawierającymi substancje niebezpieczne.

Regulacje dyrektywy SEVESO II mają za zadanie: po pierwsze - zapobiegać poważnym awariom z udziałem niebezpiecznych substancji poprzez stosowanie środków kontroli, po drugie - w razie wystąpienia awarii mają likwidować negatywne skutki awarii zarówno dla człowieka, jak i dla środowiska naturalnego. Niniejsza dyrektywa opiera się na nowych koncepcjach, wprowadza nowy system zarządzania bezpieczeństwem chroniący przed niebezpiecznymi awariami oraz system skutecznego kontrolowania niebezpieczeństw. W dyrektywie SEVESO II dokładnie przedstawiono obowiązki prowadzającego zakład z niebezpiecznymi substancjami oraz kompetencje władz publicznych każdego z krajów Unii Europejskiej.

Do zadań zarządzających zakładami należą:

- podejmowanie środków zapobiegawczych i ograniczających skutki awarii,
- sporządzanie polityki przeciwdziałania poważnym awariom,
- informowanie władz o wszelkich zmianach dotyczących funkcjonowania zakładu,
- sporządzanie sprawozdań o bezpieczeństwie,
- informowanie władz o wystąpieniu poważnej awarii oraz podjętych środkach łagodzących jej skutki oraz działaniach mających zapobiec kolejnym awariom w przyszłości,
- przeglądanie i aktualizacja sprawozdania o bezpieczeństwie,
- sporządzanie wewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych dotyczących środków, jakie należy podjąć w zakładzie,
- dokonywanie zmian oraz aktualizacja wewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych,
- dostarczanie informacji o sytuacji w zakładzie odpowiednim władzom.

Do zadań władz publicznych należą:

- nakładanie obowiązków na prowadzącego zakład,
- zapewnianie, że prowadzący zakład wykonuje nałożone na niego obowiązki,
- wyznaczanie organów sporządzających zewnętrzne plany operacyjno-ratownicze dotyczące środków, jakie należy podjąć poza terenem zakładu,
- powiadamianie Komisji Europejskiej o wystąpieniu poważnej awarii na terenie kraju,
- dostarczanie informacji o środkach bezpieczeństwa oraz wymaganym zachowaniu w przypadku wystąpienia zagrożenia wszystkim osobom i zakładom służącym społeczeństwu (tj. szpitale, szkoły), które mogą być dotknięte poważnym wypadkiem, powstałym w zakładzie,
- zapewnienie społeczeństwu możliwości wyrażania opinii w sprawach dotyczących planowania nowych zakładów, zmian istniejących zakładów oraz tworzonych wokół nich inwestycji,
- publiczne udostępnianie sprawozdań o bezpieczeństwie,
- zabranianie użytkowania zakładu w przypadku, gdy prowadzący zakład nie wywiązuje się ze swoich obowiązków,
- powoływanie organów nadzorujących zakłady,
- wymiana informacji z Komisją, dotyczących doświadczeń nabytych w zakresie zapobiegania poważnym awariom oraz ograniczania ich skutków.

Wymagania dyrektywy SEVESO II zostały formalnie wprowadzone do polskiego prawa poprzez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627.) w Tytule IV "Poważne awarie''. Całkowita implementacja prawa dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/105/WE z 16 grudnia 2003 r., zmieniającej dyrektywę Rady 96/82/WE (SEVESO II) w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi nastąpiła wraz ze zmianą ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych ustaw 24 lutego 2006 roku.

Obecnie w resorcie środowiska, przy współpracy z resortami gospodarki i spraw wewnętrznych, trwają prace nad wdrożeniem dyrektywy Seveso III do przepisów krajowych – *termin jej wejścia w życie dla zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku upływa 31 maja 2015 r. Zakłady te będą miały rok na dostosowanie się do nowych wymogów, tj. do dnia 1 czerwca 2016 r.*[3]

Ustawa *Prawo Ochrony Środowiska*, przedstawia podstawowe obowiązki prowadzącego zakład przemysłowy, w którym istnieje niebezpieczeństwo wystąpienia awarii. W niniejszej ustawie organami, którym powierza się działania mające na celu zapobieganie poważnym awariom są jednostki Państwowej Straży Pożarnej przy współpracy z Inspektoratem Ochrony Środowiska. Organy te podejmują również działania niezbędne do usunięcia awarii i jej skutków, określając w szczególności związane z tym obowiązki organów administracji i podmiotów korzystających ze środowiska. Ustawa Prawo ochrony środowiska wyodrębnia podział zakładów przemysłowych, w których możliwe jest wystąpienie poważnej awarii, na dwa rodzaje - w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznych:

1) zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii,
2) zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii.

W stosunku do zakładów zwiększonego ryzyka pełnienie roli kompetentnych władz przypisano komendantom powiatowym Państwowej Straży Pożarnej. W przypadku zakładów dużego ryzyka rolę organów właściwych powierzono komendantom wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej. Zakłady te podlegają corocznej kontroli, której dokonują powiatowi komendanci PSP.

---

[3] Nowa dyrektywa Seveso III, nowe obowiązki, źródło: http://www.kierunekchemia.pl/artykul,11886,nowa-dyrektywa-nowe-obowiazki.html (10.02.2016)

Ustawa *Prawo ochrony środowiska* nakłada obowiązek niezwłocznego zgłaszania wystąpienia niebezpiecznej awarii osobom będącym w strefie zagrożenia, jak również Państwowej Straży Pożarnej, wójtom, burmistrzom, czy prezydentom miast.

Zgodnie z ustawą każdy, kto zamierza prowadzić lub też prowadzi już zakład o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku, ma obowiązek zapewnić, że zakład był zaprojektowany, wykonany lub też likwidowany w sposób zapewniający ochronę przed awariami bądź ograniczający ich skutki dla ludzi i środowiska. Prowadzący zakład ma również obowiązek zgłaszania zarówno zakładu o zwiększonym ryzyku, jak i zakładu o dużym ryzyku właściwemu organowi Państwowej Straży Pożarnej co najmniej 30 dni przed uruchomieniem zakładu. Wraz ze zgłoszeniem, prowadzący zakład zobowiązany jest dostarczyć dokument stanowiący potwierdzenie, że zgłaszający jest upoważniony do występowania w obrocie prawnym, jeśli nie jest on osobą fizyczną. Dodatkowo wszelkie zmiany ilości i rodzaju substancji niebezpiecznej, bądź też jej charakterystyki fizykochemicznej, pożarowej i toksycznej, zmiana technologii, czy też profilu produkcji w stosunku do danych umieszczonych w zgłoszeniu, należy zgłaszać właściwemu organowi PSP w terminie 14 dni przed jej wprowadzeniem. Zakończenie eksploatacji instalacji czy zamknięcie zakładu również podlega obowiązkowemu zgłoszeniu tego faktu właściwemu organowi PSP.

Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* prowadzący zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku, w celu zapobiegania niebezpiecznym awariom, mają za zadanie stworzyć szereg opracowań i dokumentów, do których zaliczamy:

- Program zapobiegania awariom, w którym przedstawia się system zarządzania zakładem gwarantujący ochronę ludzi i środowiska,
- System bezpieczeństwa,
- Raporty bezpieczeństwa (tylko dla zakładów o dużym ryzyku),
- Wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy

Prowadzący zakłady przekazują również komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej informacje niezbędne do opracowania zewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego.

Na podstawie ustawy *Prawo ochrony środowiska* znowelizowano ustawę z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. nr 62, poz. 558, z późn. zm.), na nowo formułując art. 12 ust.2 pkt. 3, nadając mu brzmienie – „opracowanie i aktualizowanie co najmniej raz na 3 lata planów reagowania kryzysowego z uwzględnieniem zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych" w części dotyczącej zakładów o dużym ryzyku

wystąpienia awarii w rozumieniu przepisów ochrony środowiska. Dzięki tej zmianie możliwe było połączenie sfery poważnych zagrożeń przemysłowych ze sferą reagowania kryzysowego.

W ramach wprowadzania dyrektywy SEVESO II do polskiego prawa, niezbędne było opracowanie aktów wykonawczych do ustawy Prawo ochrony środowiska, wśród których znalazły się następujące rozporządzenia:

- Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 5, poz. 58),
- Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz. 535),
- Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu informacji wymaganych do podania do publicznej wiadomości przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. Nr78, poz. 712),
- Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. Nr 175, poz. 1439),
- Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie wymagań, jakim powinien odpowiadać raport o bezpieczeństwie zakładu o dużym ryzyku (Dz. U. Nr 104, poz. 970),
- Ministra Środowiska z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie określenia wzoru publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. Nr 110, poz. 1058),
- Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lipca 2003 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać plany operacyjno-ratownicze (Dz. U. Nr 131, poz. 1219).

Przedstawione rozporządzenia wraz z ustawami stanowią podstawę prawną niezbędną do realizacji zadań mających na celu przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym.

Problematyka nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i życia ludzkiego staje się także jednym z najpoważniejszych zagadnień do rozwiązania dla wszystkich jednostek organizacyjnych, które mają jakąkolwiek styczność z materiałami niebezpiecznymi

i Toksycznymi Środkami Przemysłowymi (TŚP), a zagadnienia te są jak najbardziej aktualne również na terenie powiatu inowrocławskiego.

Powiat Inowrocławski ma charakter przemysłowo-rolniczy. Rozwinął się tu przemysł chemiczny, szklarski, maszynowy, metalowy, poligraficzny i spożywczy zwłaszcza terenie Inowrocławia, Janikowa i Kruszwicy skupiają się wszystkie ważniejsze zakłady przemysłowe.

Przez teren powiatu biegną istotne szlaki kolejowe o znaczeniu ogólnokrajowym łączące północ kraju z południem. Jako ważny węzeł kolejowy wiąże największe miasta regionu - Bydgoszcz i Toruń z Gdańskiem, Gdynią i Olsztynem oraz ze wszystkimi dużymi miastami na południu kraju.

Największe znaczenie komunikacyjne ma zelektryfikowana magistrala węglowa łącząca Gdynię z Katowicami i całym Górnym Śląskiem przebiegająca na odcinku 12 km na obrzeżach Inowrocławia.

Na terenie powiatu znajdują się drogi o znaczeniu krajowym jak i regionalnym:

- DK 15 - Ostróda - Toruń – Inowrocław - Gniezno - Jarocin - Krotoszyn – Trzebnica
- DK 25 - Bobolice - Bydgoszcz – Inowrocław - Konin - Kalisz - Ostrów Wielkopolski-Oleśnica.
- DW 251 – Inowrocław – Żnin – Wągrowiec
- DW 252 – Inowrocław – Włocławek
- węzeł drogi DK 25 z DW 412 Tupadły - Kruszwica.

Jak wcześniej wspomniano powiat inowrocławski ma charakter przemysłowo-rolniczy stąd też do obiektów stwarzających największe zagrożenie należy wymienić zakłady przemysłowe wykorzystujące w procesie produkcji toksyczne środki przemysłowe (TSP).

Zgodnie z *Katalogiem Zagrożeń powiatu inowrocławskiego – stan na 20.01.2015 r.* Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Inowrocławiu na terenie powiatu znajdują się następujące obiekty stwarzające zagrożenia poważną awarią przemysłową ze względu na rodzaj i ilość materiałów niebezpiecznych.:

1. Zakład stwarzający duże ryzyko powstania poważnej awarii przemysłowej (ZDR)

Podziemny Magazyn Ropy i Paliw w Górze k/Inowrocławia wł. IKS „SOLINO" S.A.

- ✓ materiały niebezpieczne składowane w podziemnych komorach magazynowych w ilościach:

- **ropa naftowa – 3 304 565,572 Mg;**
- **olej napędowy – 618 170,370 Mg;**
- **olej opałowy – 261 885,271 Mg.**

SALINEX Sp. z o.o. Magazyn Gazu Płynnego w miejscowości Szarlej, Szarlej 18, 88-150 Kruszwica.

✓ materiał niebezpieczny składowany w zbiornikach cylindrycznych przykrytych ziemią magazynowych w ilości:

- **gaz propan-butan – 464 Mg.**

2. Zakłady stwarzające zwiększone ryzyko powstania poważnej awarii przemysłowej (ZZR)

Zakłady Tłuszczowe „KRUSZWICA" S.A. w Kruszwicy – dział olejarni

✓ materiał niebezpieczny składowany w podziemnych zbiornikach magazynowych i instalacji technologicznej w ilości:

- **heksan – 150 Mg.**

3. Zakłady stwarzające zagrożenie poza swoim terenem posiadające materiały niebezpieczne w ilościach niekwalifikujących ich do zakładów dużego ryzyka powstania poważnej awarii przemysłowej (ZDR) oraz zakładów zwiększonego ryzyka powstania poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

„INOFAMA" S.A Inowrocław

✓ materiały niebezpieczne składowane w ilościach:

- kwas solny – zbiorniki chemoodporne – 50 Mg;
- rumil lub wodorotlenek sodu – opakowania – 2 Mg;
- kwas solny produkcyjny – zbiorniki chemoodporne – 50 Mg;.

„Soda Polska CIECH" Inowrocław

✓ materiały niebezpieczne - instalacja sody surowej - składowane w ilościach:

- podchloryn sodu – zbiornik chemoodporny – 1 m^3
- woda amoniakalna – zbiorniki magazynowe i instalacja technologiczna – 500 m^3

- solanka amoniakalna – dwa zbiorniki - 750 m ^{3}
- kwas siarkowy stężony – dwa zbiorniki – 45 m ^{3}
- kwas solny 5% - jeden zbiornik – 40 m ^{3}
- kwas solny 37% - dwa zbiorniki – 4 m ^{3}
- kwas solny 35% - dwa zbiorniki – 130 m ^{3}
- ług sodowy 40-50% - dwa zbiorniki – 65 m ^{3}
- chlorek żelazowy 12% -jeden zbiornik – 22 m ^{3}
- formalina – dwa zbiorniki – 2 m ^{3}

„BONDUELLE POLSKA" S. A. Zakład Produkcyjny Gniewkowo

✓ materiały niebezpieczne - instalacja chłodni i magazynu technicznego - składowane w ilościach:
- amoniak – zbiornik magazynowy – 15 Mg;
- podchloryn sodu – zbiornik magazynowy – 2 Mg;

„Soda Polska CIECH" Janikowo

✓ materiały niebezpieczne - instalacja sody surowej - składowane w ilościach:
- woda amoniakalna – zbiorniki magazynowe – 480 m ^{3}
- kwas solny – zbiornik naziemny – 225 m ^{3}
- wodorotlenek – zbiorniki – 140 m ^{3}
- chloryn sodowy – zbiorniki – 1,26 Mg.

Zakłady Tłuszczowe „KRUSZWICA" S.A. w Kruszwicy – dział olejarni, wydział ekstrakcji, dział margarynowni

✓ materiały niebezpieczne - instalacja sody surowej - składowane w ilościach:
- wodór – instalacja technologiczna – 0,5 Mg;
- amoniak – zbiornik i instalacja chłodnicza -1,6 Mg;
- kwas siarkowy – zbiorniki magazynowe – 96 Mg;
- wodorotlenek sodu 50% - zbiorniki magazynowe – 70 Mg;
- wodorotlenek sodu 33% - zbiorniki magazynowe – 24 Mg;
- olej opałowy – zbiorniki nadziemne – 180 m ^{3};
- metanolan sodu – pojemniki metalowe – 0,8 Mg;
- kwas fosforowy 75% - zbiornik magazynowy – 35 Mg;
- kwas solny 33% - zbiornik magazynowy – 24 Mg;

WŁOZAMOT PANEL Warszawa oddział w Latkowie

- ✓ materiały niebezpieczne - składowany w ilościach:
  - n – pentan – zbiornik podziemny – 9 Mg;
  - katalizator KX 66 – zbiornik – 5 Mg;

ARKEMA Sp. Zo.o Inowrocław

- ✓ materiały niebezpieczne - składowany w ilościach:
- propan-butan – zbiorniki podziemne – 54 m^3
- ług sodowy 50% - zbiornik magazynowy – 145 Mg;

Podstawowym aktem prawnym regulującym przewóz drogowy materiałów niebezpiecznych jest *Umowa Europejska, dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego transportu materiałów niebezpiecznych ADR, sporządzona w Genewie 30 września 1957r.*[4] Polska ratyfikowała tę konwencję w 1975 r. Według konwencji (ADR) wszystkie produkowane na świecie materiały niebezpieczne dzieli się na 13 klas zagrożeń: kl.1 (Materiały i przedmioty wybuchowe); kl.2 (Gazy); kl.3 (Materiały ciekłe zapalne); kl.4 (4.1 - Materiały stałe zapalne, 4.2 - Materiały samozapalne, 4.3 - Materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy zapalne); kl.5 (5.1- Materiały utleniające, 5.2 - Nadtlenki organiczne); kl.6 (6.1 - Materiały trujące, 6.2 - Materiały zakaźne); kl.7 (Materiały promieniotwórcze); kl. 8 (Materiały żrące); kl.9 (Różne materiały i przedmioty niebezpieczne). Materiały te ze względu na swoje właściwości (chemiczne, fizyczne lub biologiczne) mogą w razie nieprawidłowego obchodzenia się z nim w trakcie przechowywania lub transportu, spowodować zachwianie równowagi w środowisku naturalnym lub zachwianie równowagi funkcjonowania organizmów żywych do śmierci włącznie. Każdy z materiałów posiada własną pozycję oznaczoną czteroliterowym numerem UN i jest przydzielony do jednej z trzech grup pakowania (PG).

Umowa ADR nowelizowana jest w cyklach dwuletnich. Obecnie obowiązująca wersja Umowy ważna jest od 1 stycznia 2011 roku (Oświadczenie Rządowe z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B *Umowy Europejskiej*[5] dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR).

---

[4] Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzona w Genewie dnia 30 września 1957 r (Dz.U. 1975 nr 35 poz. 189)

[5] Ibidem

Przepisy ADR składają się z właściwej Umowy (przepisy wprowadzające) oraz z dwóch załączników (A i B). Załączniki podzielone są na 9 części tematycznych, przy czym stanowią one szczegółowe zalecenia dla każdego z etapów transportu ADR (klasyfikacja ADR, opakowania, załadunek i rozładunek, przewóz).

Przyczyny powstawania zagrożenia w trakcie przewozu ładunków niebezpiecznych mogą być następujące:

- niezgodne z wymaganiami RID, ADR i IMDG rodzaje i typy opakowań, jednostek ładunkowych, środków transportowych;
- nieodpowiedni stan techniczny opakowań i jednostek ładunkowych, co na skutek nadmiernego zużycia i uszkodzeń nie zapewnia szczelności i umożliwia przedostanie się ładunku do atmosfery;
- niezgodny z wymaganiami stan techniczny wagonu lub toru kolejowego, co może prowadzić do katastrofy, uszkodzenia opakowania lub naczynia transportowego, a przez to uwolnienia przewożonego ładunku;
- zły stan techniczny dróg kołowych, co może prowadzić do katastrofy, uszkodzenia opakowania lub naczynia transportowego, a przez to do uwolnienia przewożonego ładunku;
- nieodpowiednie wyposażenie punktów przeładunkowych,
- zły stan techniczny infrastruktury i urządzeń przeładunkowych;
- kolizje drogowe i katastrofy kolejowe zawinione przez człowieka;
- brak przygotowania teoretycznego i praktycznego do wykonywania czynności transportowych z ładunkami niebezpiecznymi w poszczególnych ogniwach łańcucha transportowego,
- niewłaściwa organizacja lub technologia transportu ładunków niebezpiecznych;
- brak właściwych zabezpieczeń obiektów przeładunkowych przed przenikaniem uwolnionych substancji niebezpiecznych do środowiska naturalnego.

Z wymienionych informacji wynika, że potencjalnym źródłem zagrożenia w transporcie jest taki element przewozu lub przeładunku, który w przypadku awaryjnego uszkodzenia może być przyczyną uwolnienia się substancji niebezpiecznej i jej emisji do otoczenia, stwarzając zagrożenie np. wybuchowe, pożarowe lub toksyczne dla ludzi i środowiska. Zagrożenie takie może mieć zasięg:

– miejscowy – obejmujący miejsce operacji transportowej,

– lokalny – obejmujący inne obiekty, ale na terenie jednej jednostki organizacyjnej,

– masowy – przekraczający granice określonej jednostki organizacyjnej i stwarzający groźbę dla zdrowia i życia ludzkiego również na terenach przyległych.

Egzekwowanie stosowania odpowiednich wymagań i przepisów dotyczących warunków przewozu i przeładunku, związanych z określonym systemem transportowym, powinno ograniczyć liczbę awarii i katastrof do wartości wynikających z przypadków losowych.

Drogami powiatu inowrocławskiego transportem kołowym przewożone są następujące rodzaje substancji niebezpiecznych:

- ✓ Droga krajowa DK 25 – Bydgoszcz – Konin
  - Etylina;
  - Amoniak;
  - Chlor;
  - Kwas siarkowy;
- ✓ Droga krajowa DK 15 – Inowrocław – Toruń
  - Etylina;
  - Amoniak;

Trasy przewozu materiałów niebezpiecznych transportem kolejowym (przewóz roczny):

- ✓ Inowrocław – Bydgoszcz / linia kolejowa Chorzów Batory – Tczew /
  - Chlor – 38 880 Mg;
  - Dwutlenek siarki – 33 360 Mg;
  - Czteroetylenek ołowiu – 3 120 Mg;
  - Oleum – 2 640 Mg;
  - Amoniak – 2 400 Mg;
  - Kwas chlorosulfonowy – 720 Mg;
- ✓ Inowrocław – Karsznice / linia kolejowa Chorzów Batory – Tczew /
  - Amoniak – 11 520 Mg
  - Dwutlenek siarki – 5 040 Mg
  - Kwas chlorosulfonowy – 3 120 Mg;
  - Tlenek etylenu – 2 160 Mg;
  - Oleum – 1 920 Mg;
  - Chlor – 1 200 Mg;
  - Czteroetylenek ołowiu – 720 Mg;

- ✓ Inowrocław –Toruń / linia kolejowa Poznań Wschód – Skandawa Tory /
  - Oleum – 16 680 Mg;
  - Chlor – 15 360 Mg;
  - Amoniak – 7 440 Mg;
  - Kwas chlorosulfonowy – 4 320 Mg;
  - Dwutlenek siarki – 720 Mg;
- ✓ Inowrocław – Gniezno / linia kolejowa Poznań Wschód – Skandawa Tory /
  - Kwas chlorosulfonowy – 7 200 Mg;
  - Amoniak – 8 400 Mg;

Brak szczegółowych danych związanych z ilością oraz rodzajem substancji niebezpiecznych przewożonych przez teren powiatu inowrocławskiego wynika z tego iż Państwowa Straż Pożarna nie została wskazana jako organ właściwy w zakresie nadzoru lub kontroli przewozu materiałów niebezpiecznych.

Zgodnie z *ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych*[6] organami właściwymi do wykonywania odpowiednich czynności administracyjnych w zakresie przewozów ADR, RID lub ADN są:

— Prezes Urzędu Transportu Kolejowego – w sprawach kontroli bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych;

— wojewódzki inspektor transportu drogowego – w sprawach kontroli bezpieczeństwa przewozu drogowego towarów niebezpiecznych;

— dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej – w sprawach kontroli bezpieczeństwa przewozu żeglugą śródlądową towarów niebezpiecznych;

— Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego, zwany dalej „Dyrektorem TDT" – w sprawach:

a) warunków technicznych i badań urządzeń transportowych przeznaczonych do przewozu drogowego, koleją i żeglugą śródlądową towarów niebezpiecznych,

b) warunków technicznych i badań nadwozi pojazdów do przewozu luzem towarów niebezpiecznych w przewozie drogowym,

c) warunków technicznych i badań naczyń ciśnieniowych przeznaczonych do przewozu gazów,

[6] Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U. 2011 nr 227 poz. 1367 ze zm.)

d) świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych, zwanego dalej „świadectwem dopuszczenia pojazdu ADR",

e) świadectwa doradcy do spraw bezpieczeństwa przewozu towarów niebezpiecznych w zakresie przewozu drogowego, przewozu koleją i przewozu żeglugą śródlądową;

— Prezes Państwowej Agencji Atomistyki – w sprawach warunków przewozu materiałów promieniotwórczych;

— minister właściwy do spraw gospodarki w sprawach:

a) warunków technicznych i badań opakowań towarów niebezpiecznych;

b) badań, klasyfikacji oraz warunków dopuszczania do przewozu towarów niebezpiecznych;

— minister właściwy do spraw zdrowia – w sprawach warunków przewozu materiałów zakaźnych;

— minister właściwy do spraw transportu – w pozostałych sprawach.

Za nadzór nad przewozem towarów niebezpiecznych oraz nad jednostkami realizującymi zadania związane z tym przewozem, zgodnie z art.97 ust. 1 niniejszej ustawy odpowiada minister właściwy do spraw transportu i w ramach sprawowanego nadzoru minister właściwy do spraw transportu zgodnie z art. 97 ust. 3,

Upoważnieni do prowadzenia czynności kontrolnych w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych zgodnie z art. 99 ust. 1 pkt. 1 – 7 są:

— inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego – na drogach, parkingach oraz w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej przez uczestnika przewozu towarów niebezpiecznych w zakresie przewozu drogowego;

— pracownicy Urzędu Transportu Kolejowego – na obszarze kolejowym, bocznicach kolejowych oraz w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej przez uczestnika przewozu towarów niebezpiecznych w zakresie przewozu koleją;

— pracownicy urzędów żeglugi śródlądowej – na statkach żeglugi śródlądowej, w portach i przystaniach oraz w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej przez uczestnika przewozu towarów niebezpiecznych w zakresie przewozu żeglugą śródlądową;

— funkcjonariusze Policji – na drogach i parkingach;

— funkcjonariusze Straży Granicznej – na drogach i parkingach;

— funkcjonariusze celni – na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

— żołnierze Żandarmerii Wojskowej – w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych wykonywanego przez siły zbrojne.

Wyżej wymienione osoby zgodnie z art. 99 ust. 2 współdziałają w niezbędnym zakresie z upoważnionymi przedstawicielami:

— organów dozoru jądrowego – w sprawach warunków przewozu materiałów promieniotwórczych;

— Transportowego Dozoru Technicznego – w sprawach, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 4;

— Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych lub Wojskowego Dozoru Technicznego – w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych wykonywanego przez siły zbrojne;

— Inspekcji Ochrony Środowiska – w sprawach związanych z przestrzeganiem przepisów o ochronie środowiska;

— straży ochrony kolei – w sprawach związanych z przestrzeganiem przepisów porządkowych i dotyczących ochrony życia i zdrowia ludzi na obszarze kolejowym i w pojazdach kolejowych;

Dodatkowym zagrożeniem ze strony substancji niebezpiecznych na terenie powiatu inowrocławskiego jest **przesył paliw oraz gazu rurociągami paliwowymi i gazociągami trasami:**

- Suchatówka – Inowrocław – Barcin
- Inowrocław Kruszwica
- Płock – Nowa Wieś Wielka
- Nowa Wieś Wielka Rejowiec
- Gniewkowo / Bobolin / - PMR i P Góra k/Inowrocławia
- Żółwiniec - PMR i P Góra k/Inowrocławia

Na zakończenie należy wspomnieć, że na terenie powiatu inowrocławskiego znajdują się 34 stacje paliw płynnych prowadzących sprzedaż benzyn, oleju napędowego oraz LPG, 10 stacji gazu LPG oraz 1 stacja gazu CNG.

Konkludując, problem zagrożeń wynikający ze składowania i przewozu materiałów niebezpiecznych jest szczególnie ważny dla mieszkańców powiatu inowrocławskiego jak również dla jednostek ochrony przeciwpożarowej i różnego rodzaju służb, które zajmują się organizowaniem akcji ratowniczych związanych z likwidacją skutków poważnych awarii i katastrof chemicznych.

Podmioty ratownicze jakim są niewątpliwie jednostki ratowniczo – gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej działają na podstawie procedur i zgodnie z taktyką działań ratowniczych, ale przede wszystkim zgodnie z ogólnie przyjętymi przepisami, które uregulowane są w stosownych ustawach i rozporządzeniach.

Literatura:

Akty normatywne:

1) Dyrektywą Rady Europy 2003/105/WE z 16 grudnia 2005 w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami nie bezpiecznymi.
2) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627);
3) Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej. (Dz. U. nr 62, poz. 558, z późn. zm.);
4) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. (Dz.U. 1991 nr 81 poz. 351);
5) Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych. (Dz.U. 2011 nr 227 poz. 1367)Ustawa z dnia 31 marca 2004 r. o przewozie koleją towarów niebezpiecznych (Dz.U. 2004 nr 97 poz. 962);
6) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 5, poz. 58);
7) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz. 535);
8) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu informacji wymaganych do podania do publicznej wiadomości przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. Nr78, poz. 712);
9) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. Nr 175, poz. 1439);
10) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie wymagań, jakim powinien odpowiadać raport o bezpieczeństwie zakładu o dużym ryzyku (Dz. U. Nr 104, poz. 970);

11) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 czerwca 2003 r. w sprawie określenia wzoru publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie (Dz. U. Nr 110, poz. 1058);
12) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2005 r. w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych przez Państwową Straż Pożarną. (Dz.U. 2005 nr 225 poz. 1934);

Opracowania zwarte:

1) Feler W. *O pojęciu bezpieczeństwa państwa.* [w:] *Bezpieczeństwo państw i narodów w procesie integracji europejskiej*., Red. W. Śmiałek, J.Tymanowski, Toruń 2002.
2) Michaluk B., Wator W., *Ratownictwo chemiczne – poradnik.,* Warszawa 2009.
3) Śladkowski S., *Bezpieczeństwo ekologiczne Rzeczypospolitej Polskiej*., Warszawa 2004.
4) Wojnarowski A., *Podstawy ratownictwa chemicznego*., Warszawa 2001.

Strony WWW.:

1) http://www.iso.org.pl/seveso-ii
2) http://www.kierunekchemia.pl/artykul,11886,nowa-dyrektywa-nowe-obowiazki.html
3) http://www.wojnarowski.org.pl/2/przyczyny%20awarii/zagrprze.htm
4) http://www.ratownictwo.chem.pl/katas.htm
5) http://www.medpharm.com.pl/resources/ZiembaRZagro%C5%BCeniaSka%C5%BCeniamiChemicznymi.pdf
6) http://www.theta-doradztwo.pl/theta/5/9/
7) http://www.ciop.pl/39887